

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Ndob/29/2025
Identifikačné číslo spisu:	7724203005
Dátum vydania rozhodnutia:	21.10.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7724203005.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a JUDr. Andrey Sedlačkovej v spore žalobkyne B. A., narodená XX. O. XXXX, bytom S. proti žalovanej PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Michalovce vedenom pod sp. zn. 25Cr/1/2024, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m na prejednanie a rozhodnutie sporu je Okresný súd Michalovce.

Odôvodnenie

1. Súdny spis bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) predložený z dôvodu nesúhlasu Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu z Okresného súdu Michalovce. Mestský súd Bratislava III poukázal na to, že žalobkyňa sa domáha zrušenia rozhodcovského rozsudku podľa § 45 zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 335/2014 Z. z.“), pričom súdom príslušným na konanie a rozhodovanie v sporoch týkajúcich sa spotrebiteľského rozhodcovského konania je popri všeobecnom súde žalovaného aj súd, v ktorého obvode má adresu trvalého pobytu žalobca, ktorý je spotrebiteľom [§ 19 písm. d) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], teda v tomto prípade Okresný súd Michalovce.

2. Z písomnosti o postúpení sporu vyplýva, že Okresný súd Michalovce vyhodnotil spor medzi stranami sporu ako spor týkajúci sa rozhodcovského konania v zmysle § 28 CSP. Podľa jeho názoru žalobkyňa nevystupovala v zmluve o úvere ako spotrebiteľ, ale ako podnikateľ, a teda nešlo o spotrebiteľské rozhodcovské konanie.

3. Najvyšší súd ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Michalovce a Mestskému súdu Bratislava III podľa § 43 ods. 2 CSP prejednal spor o príslušnosť a dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením veci je dôvodný.

4. Podľa § 12 ods. 1 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Podľa § 19 písm. d) CSP, popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode má adresu trvalého pobytu žalobca, ktorý je spotrebiteľom, ak ide o spotrebiteľský spor alebo o konanie v sporoch týkajúcich sa spotrebiteľského rozhodcovského konania.

6. Podľa § 2 ods. 17 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“), sídlom Okresného súdu Michalovce je mesto Michalovce; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Michalovce a Sobrance.

7. Podľa § 20 písm. d) CSP, namiesto všeobecného súdu žalovaného je na konanie príslušný výlučne súd, v ktorého obvode sa nachádza miesto rozhodcovského konania, ak ide o konanie v sporoch týkajúcich sa rozhodcovského konania okrem spotrebiteľského rozhodcovského konania; ak sa miesto rozhodcovského konania nenachádza na území Slovenskej republiky, na konanie je príslušný súd, v ktorého obvode má žalovaný adresu trvalého pobytu, adresu sídla alebo organizačnú zložku, ak ide o zahraničnú právnickú osobu; ak žalovaný nemá v Slovenskej republike adresu trvalého pobytu, adresu sídla alebo organizačnú zložku, ak ide o zahraničnú právnickú osobu, na konanie je príslušný súd, v ktorého obvode má žalobca adresu trvalého pobytu, adresu sídla alebo organizačnú zložku, ak ide o zahraničnú právnickú osobu.

8. Podľa § 28 písm. a) CSP, na konanie v sporoch týkajúcich sa rozhodcovského konania okrem spotrebiteľského rozhodcovského konania je príslušný Mestský súd Bratislava III pre obvody Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Nitre, Krajského súdu v Trnave.

9. Medzi Okresným súdom Michalovce a Mestským súdom Bratislava III je spor o kauzálnu príslušnosť. Je totiž sporné, či v tomto prípade ide o konanie v sporoch týkajúcich sa spotrebiteľského rozhodcovského konania, pre ktoré je daná alternatívna miestna príslušnosť [§ 19 písm. d) CSP] alebo ide o konanie v sporoch týkajúcich sa rozhodcovského konania, pre ktoré je daná výlučná miestna príslušnosť [§ 20 písm. d) CSP] a nadväzujúca kauzálna príslušnosť (§ 28 CSP).

10. Z predloženého spisu vyplýva, že žalobkyňa sa domáha zrušenia rozhodcovského rozsudku na tlačive, ktorého vzor je uvedený v prílohe č. 3 zákona č. 335/2014 Z. z. a zároveň z dôvodov, ktoré sú výslovne upravené v § 45 ods. 1 písm. i), k) a l) zákona č. 335/2004 Z. z. Z obsahu žaloby vyplýva, že zmluvu o úvere (z ktorej vyplýval spor medzi stranami) označila za spotrebiteľskú, pričom namieta, že žalovaná ako nebanková spoločnosť nepredložila písomnosť, z ktorej by vyplývalo, že žalobkyňa uzatvorila zmluvu ako podnikateľský subjekt. Žalobkyňa je v žalobe, rozhodcovskom rozsudku (na čo aj v žalobe poukázala), ako aj v zmluve o úvere označená ako fyzická osoba bez prideleného IČO; nie je vedená ani v registri právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci. Pre úplnosť najvyšší súd vychádzajúc z daného registra poukazuje na postavenie žalovanej; je podnikateľkou s predmetom podnikania poskytovanie pôžičiek a úverov nebankovým spôsobom z vlastných zdrojov. Pri uzatváraní zmluvy o úvere teda žalovaná konala v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Zo zmluvy o úvere vyplýva, že účel poskytnutia úveru je podnikateľský, čo však nevylučuje spotrebiteľský charakter predmetného záväzku.

11. Vo vzťahu k vymedzeniu postavenia dlžníkov v zmluvách o úvere a účelu úveru poukazuje najvyšší súd na závery vyplývajúce z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 15. augusta 2023 sp. zn. I. ÚS 232/2023 : Veritelia finančných služieb aplikujú praktiky, ktorými sledujú vymedzenie a zachytenie účelu úveru poskytovaného spotrebiteľovi, ktorý sa spája s jeho konaním vo sfére predmetu jeho obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, a to napr. spôsobom výslovného vyznačenia podnikateľského účelu úveru v zmluve o úvere. Ide o nekalé konanie v neprospech spotrebiteľskej ochrany. Tieto praktiky nie sú relevantné a nie je relevantný ani samotný štatút podnikateľa. Je totiž

potrebné vychádzať zo skutočného účelu zmluvy, ktorým nemusí byť účel deklarovaný v zmluve. Povinnosť ho skúmať sa spája s dôkazným bremenom dodávateľa. Je nesprávne, ak súd ustáli charakter zmluvy o úvere iba na základe jej obsahu s ohľadom na označenie dlžníka a jeho vyhlásenie, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania. Keď nie je ustálené, či je predmetom konania spotrebiteľský spor, súd je oprávnený vykonávať dôkazy bez návrhu na účel klasifikácie tohto sporu.

12. Vychádzajúc z uvedeného najvyšší súd konštatuje, že žalobkyňa sa domáha ochrany podľa § 45 zákona č. 335/2014 Z. z., teda podľa zákona upravujúceho spotrebiteľské rozhodcovské konanie. Súdom príslušným na konanie a rozhodovanie v sporoch týkajúcich sa spotrebiteľského rozhodcovského konania je popri všeobecnom súde žalovaného aj súd, v ktorého obvode má adresu trvalého pobytu žalobca, ktorý je spotrebiteľom [§ 19 písm. d) CSP], teda v tomto prípade Okresný súd Michalovce.

13. V okolnostiach daného prípadu nejde o prípad prejudikovania meritórneho rozhodnutia vo veci samej, ale o skutočnosti odôvodňujúce určenie miestnej príslušnosti ako podmienky konania všeobecného súdu. Ak sa žalobkyňa stavia do pozície spotrebiteľa a ak je toto tvrdenie sporné, je úlohou protistrany dokázať opak a následne povinnosťou súdu si po vykonanom dokazovaní zodpovedať predbežnú otázku, či považuje spor za konanie so spotrebiteľom, a to bez ohľadu na tvrdenie rozhodcu. Výhodnotenie vzťahu medzi stranami sporu je vecou rozhodnutia samotného súdu na základe dôkazných tvrdení a preukázaní prostredníctvom prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany (9Ntc/12/2022).

14. Vzhľadom na uvedené je neakceptovateľné, aby § 19 písm. d) CSP bol vykladaný spôsobom v zásade znemožňujúcim dosiahnutie účelu, ktorému úprava ochrany spotrebiteľa ako celok slúži (m. m. IV. ÚS 57/2012). Súhlasom s postúpením sporu na Mestský súd Bratislava III by sa minul účinok široko koncipovanej právnej úpravy ochrany spotrebiteľa, pretože by sa tým vylúčila možnosť spotrebiteľa (žalobcu) využiť procesným právom predpokladanú výhodu „domáceho“ súdu v osobitnej miestnej príslušnosti danej mu na výber, ktorá je daná predovšetkým z dôvodu zabezpečenia čo najväčšej šetrnosti k ekonomicky slabšej strane spotrebiteľského vzťahu.

15. Najvyšší súd svoje závery založil na právnych názoroch vyjadrených v jeho predchádzajúcich rozhodnutiach napr. 7Ndc/6/2023, 7Ndc/15/2024, 7Ndc/4/2023, 9Ndc/12/2022 a 4Ndc/9/2022.

16. Žalobkyňa tak v tomto prípade mala na výber, či spor iniciuje na všeobecnom súde žalovanej alebo na osobitne miestne príslušnom súde podľa § 19 písm. d) CSP, teda vychádzajúc z adresy svojho trvalého pobytu ako kritéria alternatívnej miestnej príslušnosti. Najvyšší súd tak rešpektujúc túto dispozíciu žalobkyne konštatuje, že v zmysle § 12 ods. 1 CSP, § 19 písm. d) CSP a § 2 ods. 17 zákona č. 371/2004 Z. z. je na prejednanie a rozhodnutie sporu (vecne a miestne príslušný) Okresný súd Michalovce.

17. Najvyšší súd tak konštatuje, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Michalovce je dôvodný, preto rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.